

אופק חדרה

הדלקת הנר	ציאת החג	רבינו תם
18:23	19:27	20:07
18:33	19:21	20:06

באה התורה ונותנת לנו עצה לקראת ראש השנה יום הדין: קיבלת קבלה - "ניצבים"! תשמור בעקשנות על הקבלה שקיבלת על עצמך, אל תפר אותה! גם אם זה לא נעים, גם אם יכעסו עליך, גם אם יורידו לך במשכורת - הכל מתגמד לעומת הקבלה שלך. אתה תשמור עליה - והיא תשמור עליך ביום הדין.

מבקשים חיים ובריאות טובה, ונחת ופרנסה טובה... מבקשים מהקב"ה שימחול לנו על כל עוונותינו.

מבקשים ומבקשים, אך מה אנחנו נותנים בתמורה? נכון, כולנו מקבלים על עצמנו קבלות, מנסים לתקן ולשפר, אבל "לב יודע מרת נפשו", ויודעים אנו עד כמה איננו מושלמים במידות ובמעשים טובים, עד כמה אנחנו קטנים...

ועל אף זאת, מאחר שחפצים אנו באמת ובתמים לחזור בתשובה, ועושים כל שביכולתנו כדי להתקדם ולהשתפר - הקב"ה מקבל את תשובתנו באהבה וברצון.

נחדד את הדברים באמצעות סיפור נפלא, שסופר על ידי בעל המעשה עצמו:

בבעלותו של אותו אדם היתה חנות לתכשיטי זהב. יום אחד נכנסה לחנות ילדה כבת עשר. הוא די התפלא. מאחר ובדרך כלל לא באות ילדות לקנות תכשיטי יקר, בלי שיהיה עימם אדם מבוגר.

"כן, מה את מחפשת?"
"אני רוצה לקנות שרשרת זהב".

הילדה סקרה את התכשיטים המוצגים לראווה מתחת לזכוכית העבה, והצביעה על שרשרת זהב מרשימה, מעוצבת להפליא.
"את השרשרת הזאת אני רוצה".

יש לך טעם טוב. זו שרשרת יקרה במיוחד, אבל היא לא מתאימה לילדה קטנה.

"עבור מי את קונה את השרשרת?"
היא סיפרה לבעל החנות, שאביה ואמה נפטרו. אחותה הגדולה מטפלת בה ובאחיה הקטנים, והיא שמחזיקה את כל הבית שלא יתפרק.

"אני והאחים שלי רואים כמה האחות הגדולה שלנו טורחת למעננו, במסירות כל כך גדולה, רצינו לעשות משהו בשבילה, שהיא תשמח. כבר הרבה זמן שאנחנו חוסכים כסף. כל שקל וכל עשר אגורות שיש לנו אנחנו שומרים בשביל לקנות לה שרשרת".

בעל החנות הוציא את השרשרת ממקומה המוגן.
"כמה כסף יש לך?"

הילדה פתחה את הארנק הוורוד הקטן שלה, ושפכה את מטבעות הכסף על הדלפק. היו שם הרבה מטבעות של עשר אגורות, ודי הרבה מטבעות של שקל. היו מספר מטבעות של עשרה שקלים. בהערכה שטחית, הסכום הכולל לא עובר את המאה. מחירה של השרשרת - כמה אלפי שקלים.

"בסדר", אומר לה האיש. "אני אעטוף את השרשרת בעטיפה יפה, ואת תכתבי בינתיים ברכה לאחות שלך".

הילדה יצאה מאושרת, מחזיקה בעדינות בשקית עם המתנה לאחותה.

בערב, לקראת שעת הסגירה, הגיעה בחורה מבוהלת. היא הושיטה לבעל החנות את השרשרת, ואמרה: "אני ממש מתנצלת. אחותי באה לכאן היום בלי לשאול אותי. אני לא מבינה איך היא לקחה את השרשרת הזאת בלי לשלם. היא ילדה טובה, היא רק רצתה לשמח אותי. לא היו לה כוונות רעות, היא האמינה באמת שהיא קנתה את השרשרת... אני ממש מתנצלת".

"היא באמת קנתה את השרשרת", אמר בעל החנות.
"מה?"

היא הביטה בו מבולבלת. "זאת שרשרת של זהב אמיתי, נכון? זה לא 'הכל בשקל'. אמרה שהיא שילמה, אבל היו לה בארנק רק כמה עשרות שקלים, אז איך...?"

עיניו של בעל החנות הרצינו. "היא שילמה לי מה שאף אחד לא שילם לי".

"כן, אף אחד לא שילם לך כמה עשרות שקלים תמורת תכשיט ששווה אלפי שקלים..."

"כדלים וכרשים דפקנו דלתיך"

"אתם ניצבים היום כולכם לפני ה' אלוהיכם" (כט, ט). "היום" - זה ראש השנה, שבו כל באי עולם ניצבים לפני ה' לדין ולמשפט על כל מעשיהם.

אנו אומרים בסליחות: "כדלים וכרשים דפקנו דלתיך". מדוע משווים אותנו ל"כדלים ורשים"?

ביאר רבי יצחק זילברשטיין שליט"א: מה עושה אדם שמוזמן לחתונה? מגיע לאולם, תופס לו מקום באחד השולחנות וממתין בנחת למלצר שיגיש לו את המנה הראשונה. אם אחד המלצרים יגש אליו עם מגש של קינוחים, הוא ידחה אותו בנימוס ויאמר: "לא, תודה. עוד לא התחלתי לאכול את הסלטים וכבר אתה מגיש לי קינוח?... יש סדר לאוכל: סלטים, מנה ראשונה, מנה עיקרית, ורק לבסוף מגיע הקינוח"... אבל כשעני בא לחתונה, הוא אינו מוזמן כמו שאר האורחים. הוא מתיישב באחד השולחנות הצדדיים ומחכה למלצר הראשון שיעבור עם מגש אוכל. לא משנה לעני מה יש במגש - סלטים, בשר, קינוח... העיקר להכניס משהו לפה ולהשקט את הרעב...

עם ישראל מתכווננים ליום הדין ועושים תשובה. אולם יש סדר לתשובה: חרטת, עזיבת החטא, ווידוי, קבלה לעתיד. הקדוש ברוך הוא שואל את עם ישראל: עשיתם תשובה? והם משיבים לו: "כדלים וכרשים דפקנו דלתיך". אנחנו כמו העניים הבאים לאולם שמחות ואוכלים מכל הבא ליד. אנחנו לא פועלים 'לפי הספר'. עשינו משהו, התחרטנו קצת, קיבלנו איזו קבלה - תקבל את מה שעשינו, גם אם זה חלקי ומועט.

אכן, הקדוש ברוך הוא מקבל אפילו חלקיקי תשובה שלנו, כי אנו באים לפניו כעניים בפתח. לכן, אם אדם הביע שמץ של חרטה על חטא שחטא, או שקיבל על עצמו איזו קבלה טובה, אל יאמר בליבו: "איזה ערך יש לך, הרי לא עשיתי תשובה שלמה". לא ולא! כל פיסת תשובה היא עולם ומלואו. הקדוש ברוך הוא בוחן כליות ולב ורואה את הרצון שלנו, הוא רואה את הקבלה שקיבלנו על עצמנו - ושש ושמה על כך, אפילו אם עשיו רק צעד ראשון עד להשלמת כל תהליך התשובה. סיפר לי אברך חשוב על קרובת משפחתו, מורה בבית ספר בית יעקב בירושלים: היא מתגוררת בשכונת רמות בעיר. מידי בוקר היא נוסעת בשעה קבועה באוטובוס מביתה לבית הספר, מלבישה את הילדים הקטנים, מכינה להם סנדוויצ'ים...

יש מורות שבגלל מגבלת הזמן נאלצות להתפלל בנסיעה באוטובוס. אך אותה מורה קיבלה על עצמה להתפלל בבית בנחת. לשם כך היא קמה בשעת בוקר מוקדמת, כדי להספיק להכין את הילדים ולהתפלל בבית.

בוקר אחד היא התעוררה מאוחר. היא מיהרה לשלוח את הילדים למסודות הלימוד, אך לא נשאר לה זמן לתפילה בבית. היא התלבטה כיצד לנהוג. אם תתפלל בבית כהרגלה, היא תאחר לבית הספר. כיתה שלמה מחכה לה. מה עושים?

היא החליטה שלא לחרוג ממנהגה. התקשרה לבית הספר והודיעה שהיא נאלצת לאחר, בלי לפרט את הסיבה. זו הפעם הראשונה שהיא מאחרת, בהחלט לא נעים. אבל הקבלה שקיבלה על עצמה חזקה יותר מחוסר הנעימות. אפילו אם הדבר כרוך בקיזוז של כמה שקלים מהמשכורת - תפילה בנחת ובכוונה שווה יותר!

היתה לה קבלה נוספת: כשהיא מתפללת היא רוצה להיות מרוכזת בתפילה עם ריבונו של עולם, לכן היא מנתקת את הטלפון הנייד.

כך היא נהגה גם באותו בוקר. היא העבירה את הטלפון למצב שקט, הניחה אותו על השולחן ושקעה התפילה.

באותו יום היה פיגוע קשה באוטובוס שנסע מרמות לעיר. אמה של המורה שמעה על הפיגוע. היא ידעה שזה הזמן שבייתה נוסעת מדי בוקר בקו האוטובוס הזה מביתה לבית הספר. היא התקשרה אליה בבהלה, אך לא היה מענה. גם בעלה התקשר בהיסטריה - ואין מענה. אין צורך לתאר מה עבר בליבם באותם רגעים שנדמו כנצח.

האשה לא ידעה מכלום, היא סיימה את התפילה, לקחה את הטלפון וביטלה את 'מצב שקט'. היא ראתה עשרות שיחות שלא נענו. כל בני המשפחה ניסו ליצור איתה קשר. היא התקשרה לבעלה, הוא היה היסטרי: "מה איתך? הכל בסדר? לא שמעת? היה פיגוע באוטובוס שאת נוסעת בו מידי בוקר".

בזכות ההקפדה שלה לשמור על הקבלה שקיבלה על עצמה - היא קיבלה את חייה במתנה.

אנשים חייכו בהקלה, והאשה המבוגרת מסוף התור אמרה "זה בסדר... זה בסדר... אין דבר, צריך ללמד זכות, ימי הרחמים והסליחות ערב ראש השנה עכשיו..."

ערב ראש השנה עומד בפתח. כולנו נניח בעגלה שלנו בקשות. קופסה גדולה של בריאות, מארו של ילדים טובים ומחונכים. חבילה גדולה של הצלחה, קרטון 'אחד פלוס אחד' של אושר זוגי, ופרנסה טובה, רצון להתחזק בתורה ויראת שמיים. המוצרים יעברו על מסוע הקופה, אנחנו נחייך, ואז יגישו לנו אחר כבוד את החשבון...

לא תמיד יהיה לנו את הסכום בכיסנו, לעיתים נמצא שם רק כסף קטן, ולא לכולם יהיה צ'ק אפילו לא כזה שנשכח בבית. אבל אם נרגיש כדלים ורשים, נחוש את חוסר האונים ונזיל דימעה - יש סיכוי שאבא יופיע בפתח, יאחז את זרוענו הקטנה, ימחה את דמעותינו... והעגלה תהיה שלנו.

אבינו מלכנו! חדש עלינו שנה טובה!

(דורש טוב/עלון צוהר)

הלכות

הלכות תשובה

- בעשרת ימי תשובה יפשפש במעשיו לשוב בתשובה שלמה ממעשיו הרעים שעשה בכל ימות השנה, וישתדל להרבות במצוות ובצדקות ובמעשים טובים, כדי להכריע את הכף לזכות.

- טוב להרבות בימים אלו בלימוד ספרי מוסר, יותר מכל השנה. וכן ראוי לכל אדם לקבל על עצמו סייגים וגדרים בעשרת ימי תשובה כפי יכולתו.

- כשם שצריך האדם לשוב בתשובה מעברות שיש בהן מעשה, כך הוא צריך לחפש בדעות רעות שיש לו, ולשוב מן הכעס, ומן האיבה, ומן הקנאה, ומן ההיתול, ומרדיפת הממון והכבוד, ומרדיפת המאכלים, וכיוצא בהן.

- אל ידמה אדם בעל תשובה שהוא מרוחק ממעלת הצדיקים, מפני העוונות והחטאים שעשה - שאין הדבר כן, אלא אהוב ונחמד הוא לפני הבורא כאילו לא חטא מעולם, ולא עוד, אלא שכרו הרבה, שהרי טעם החטא ופרש ממנו וכבש יצרו.

- עיקר התשובה היא עזיבת החטא, דהיינו, שיעזור החוטא חטאו ויסירו ממחשבתו, ויגמור בליבו שלא יתנחם על העבר, שנאמר: "כי אחרי שובי נחמתי". ויעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם, שנאמר: "ולא נאמר עוד אלוהינו למעשה ידינו" וכו'.

ומכל מקום נכון שמלבד זאת יקבל בעל תשובה על עצמו תיקון לכפר חטאותיו.

- שבעת הימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים הם כנגד שבעת ימי השבוע, ובכל יום ויום יעשה תשובה כפי כוחו, ויכוון לכפר בזה כל מה שחטא באותה שנה כנגד אותו היום. למשל, ביום הראשון בשבת יכוון לתקן כל מה שחטא ביום ראשון בשבת שבמשך כל אותה שנה, וביום השני יכוון לתקן כל ימי שני באותה שנה, וכן על זה הדרך.

- אם חטא לחברו בממון, כגון שגזל ממנו או לקח ממנו ריבית שלא כדין, וכיוצא בזה, ישיב לו תחילה את הממון שלקח ממנו שלא כדין, ואף כל פי שהשיב לו, אינו נמחל לו עד שיפייסנו. ואפילו אם לא הקניט את חברו אלא בדברים, צריך לפייסו.

- אם ביקש מחילה מחברו ואין חברו מוכן להתפייס עימו ולמחול לו - יחזור וילך פעם שניה ושלישית, ובכל פעם יקח עימו שלושה אנשים, ובכל פעם ישמעע באוזני דברי ריצוי אחרים, ואם אינו מוכן להתפייס עימו אחר שלוש פעמים - אינו חייב להמשיך ולבקש ממנו מחילה.

- במה הדברים אמורים? כשחטא אדם לחברו, אבל כשחטא לרבו - אפילו רבו שאינו מובהק - צריך ללכת לפייסו אפילו אלף פעם עד שיתפייס.

- אמרו חז"ל: כל המעביר על מדותיו, מעביריו לו כל על פשעיו. ולכן המוחל לא יהיה אכזרי מלמחול לחברו, שהרי אם אינו רוצה למחול לחברו, אף לו לא ימחלו מן השמים, אלא ימחל בלב שלם ובנפש חפצה.

- חייב אדם לבקש סליחה ומחילה בערב יום הכיפורים מאביו ומאימו על כל מה שחטא להם ופגע בכבודם, ומי שאינו עושה כן, נקרא חוטא ומזלזל בכבוד אביו ואימו.

- אם הבן לא ביקש מאביו ומאימו מחילה, או שהוא אנוס, ימחלו לו שלא בפניו, ויאמרו בפיהם בפירוש: "הרי אנו מוחלים לבננו פלוני על כל מה שחטא לנו במשך ימות השנה, ולא יענש, חס ושלום, בסיבתנו.

- ראוי ונכון שכל אדם יאמר בערב יום הכיפורים שהוא מוחל וסולח לכל מי שחטא כנגדו, בין בגופו בין בממונו. ויש נוהגים שהשליח ציבור מכריז בליל יום הכיפורים קודם "כל נדרי" ואומר: "רבותי, מחלול זה לזה", וכולם עונים: "מחלנו", ומנהג יפה הוא.

(אורות ההלכה)

שבת שלום ושנה טובה ומתוקה

"נכון, אבל היא שילמה לי במטבעות מאוד מיוחדים. ואם להפסיק לדבר בחידות, אז זה ככה: בדרך כלל, נכנסים לחנות שלי אנשים בעלי אמצעים. תכשיטי זהב זה דבר בהחלט לא זול, והחנות הזאת ידועה כחנות יוקרתית. שום אדם שנכנס לחנות לא קונה אצלי בכל הכסף שיש לו. אדם שנכנס לכאן משקיע כמה אלפים או כמה עשרות אלפים, מתוך מיליונים שיש לו. הוא מוכן להשקיע מעט, יחסית, מתוך ההון הרב שברשותו.

הילדה הזאת קנתה את השרשרת בכל מה שיש לה, ועשתה זאת מכל הלב. זה נגע לליבי. מאחר שהיא עשתה מאמץ גדול עבורך, אני עשיתי מאמץ עבורה. נכון, השרשרת שווה הרבה יותר, בלי השוואה בכלל, אבל קיבלתי עבורה תשלום של 'לב'. על כן, השרשרת ניתנה לה בלב שלם, ועכשיו היא שלך."

אף אנו דומים לאותה ילדה קטנה.

ביום הדין באים אנו לפני הקב"ה עם כל ה'פרוטות' שאספנו במשך השנה. ניסינו לקבל על עצמנו קבלות, התאמצנו ללמוד עוד קצת בהתמדה, השתדלנו להימנע מלכעוס, התאפקנו לא לדבר לשון הרע. וזהו! עם זה אנחנו באים, מבקשים להיכתב בספרם של צדיקים גמורים!?

נכון, עדיין לא זכינו להגיע למעלות גבוהות, ואנחנו מנסים להתקדם ולהתעלות. נכון, הקבלות שלנו לא מי-יודע-מה גדולות, ואפילו אותן לא תמיד הצלחנו לקיים. אבל אם אנחנו רוצים באמת ובתמים לתקן ולהתעלות, הקב"ה מקבל את 'הפרוטות' שלנו באהבה וברחמים. הן אנחנו נותנים את כל מה שיש לנו, את כל מה שאנחנו יכולים. בתמורה לכמה מטבעות קטנות ניתנה שרשרת זהב אומנותית ויקרה.

בזכות הקבלות הקטנות שלנו, נותן לנו הקב"ה חיים ושפע של ברכה.

סיפר יהודי שהיה עד למעשה שקרה: לקראת החג המתקרב, ערכתי את קניוני בסופרמרקט השכונתי שלנו, מקום לא גדול בשכונה לא גדולה. כולם מכירים את כולם.

בין המדפים העמוסים ומודעות המבצעים לחג, הבחנתי בילדה קטנה, בת תשע אולי עשר לכל היותר, עורכת קניות, כנראה את קניית החג.

התפעלתי מהזריזות ומהיעילות שלה. מכניסה מוצרים בזה אחר זה לפי רשימה שהייתה בידה האחת, ובידה השנייה דוחפת מעט בקושי את העגלה. כשהיו מוצרים שהונחו במדפים העליונים, היא לא התביישה לבקש עזרה, והעגלה התמלאה אט אט במוצרי החג: יין, סלסלת רימונים, דגש ועוד.

הגעתי אל התור בקופה, נעמדתי מאחורי הילדה הקטנה שחיכתה בסבלנות לתורה. שמעתי אנשים המחמיאים לה. פשפש כל הכבוד, כזו קנייה גדולה וערכת אותה לבד - אמרה בקול רועם אשה מבוגרת מקצה התור.

הקטנה הסמיקה כאש ולא השיבה, רק סידרה במבוכה איזו קופסה הפוכה וחייכה בביישנות.

בין כך ובין כך הגיע תורה של הילדה - "את לבד?" שאלה הקופאית בטון של פליאה והתפעלות בעירובייה. "איזה יופי!" - הוסיפה הקופאית לאחר שהקטנה הנהנה לאות הן, "איזה חמודה, כל הכבוד שהסתדרת ככה לבד." הקופאית העבירה בזריזות את המוצרים בקול צבצוץ חד, תוך כדי שהיא שואלת את הקטנה על הכמויות המדויקות והילדה עונה. ואז הגיע תורו של החשבון.

"אמא שלחה צ'ק? מזומן? או הביאה כרטיס אשראי?" שאלה הקופאית. הילדה השיבה במבוכה "אני לא יודעת..." לחשה בגמגום. שקט כבד ומביך השתרר בתור. זה היה מפליא, האם היא אינה יודעת שאחרי חשבון משלמים? אומנם נכון שקטנה היא הילדה, אך כרגע היא ערכה קנייה שלמה לבד.

הקופאית ניסתה לעזור "את איבדת את הכסף? דברי חמודה אני לא יכולה להמשיך לעשות חשבון לאחרים ואני רוצה לעזור לך..."

הילדה האדימה ושתקה במבוכה מחפשת בכיס חולצתה איזה משהו, מוציאה כסף קטן ומחזירה אותו שוב לכיס. רטינות החלו להישמע מכיוון התור.

הנשים שקודם החמיאו לה על הבגרות והאחריות, אמרו בקול "נוו ומה יהיה?" ואף המבוגרת מקצה התור רטנה בקול רם "זה ערב חג... למי יש זמן?"

ואז פרצה הקטנה בבכי קורע לב, בקושי הצלחנו להבין מה היא אומרת מתוך היבבות הקטועות, "אני לא יודעת..." היא בכתה. "היה לי פח... הצ'ק... איפה זה?"

האנשים בתור הבינו שהיא כנראה איבדה את הצ'ק, ולא יכלו שלא לרחם אך מצד שני הזמן דוחק.

ואז הופיע בפתח הסופרמרקט אדם גבה קומה, שרץ במהירות לכיוון הקופות. הקטנה רצה אליו בדמעות "אבא... אבא אני שכחתי את הצ'ק שאמא נתנה לי בבית ואנשים פה כועסים ומחכים..." האבא אחז בזרועה הקטנה של הילדה הרעף מילים מנחמות, מחה את דמעותיה ומיהר אל הקופה לשלם, תוך שהוא ממלמל התנצלויות לעבר התור שהשתרך.

לעילוי נשמות: יואב בן מנחם בן סימון, שושנה שירה ח'גי' בת אברהם, מיכאל ח'גי' בן סעדיה, לוכות אריה ח'גי' בן שושנה, טלעת בת טאוס, צדוק בן סעדיה ח'גי', ציון נגר בן סעדיה, אסתר תומה בן סעדי, מיטל ודיקלה בנות אסתר וישראל, חנה מנצור בן יוסף, רחל שגן בן שולמית, סעדיה בן שלמה, חנינה סספורטס בן קלרה, אופיר בן יצחק, יאיר נגר בן יוכיח, הרצל בן דהסיה, דוד בן פריחה, חיים כלאפו בן אסתר, אליעזר בן זולה, ציון בן רחל, אריאל בן יולפה, בניהו בן יהודית, איל בן צדוק, כרמלה בן גורליה, כוכבה בן חיים, סלמה בן רוזינה ואחור, רוט רייזל בת יהודית, זכריה בן יפת חסן יעקב, שושנה שמחה בת ישראל, שושנה קמר בת ערואד.

לרפואת: נוי בת חילה, חנה בת סיון-שרה שפירנצח, רותית בת זאבה, מארק בן רחל, אילן בן רומית, שושנה בת מזל, אסתר בת מרים, ליאת בת אסתר, מאיר רפאל בן מוסערה, שירן בת אילנה, נעמי בת אורלי, צבי כהן בן אמירה.

להצלחת ורפואת עם ישראל ולעילוי כל נשמות ישראל.